

FRANKISMOAREN KRIMENEN AURKAKO ARGENTINAKO KEREILAREN ALDEKO ERAKUNDE ADIERAZPENA

ZIOEN AZALPENA

2010eko apirilaren 14an, kereila bat aurkeztu zen Argentinako zigor arloko epaitegi batean, diktadura frankistak, 1936ko uztailaren 17tik –Francoren altxamendua– 1977ko ekainaren 15a arte, Estatu Espainiarrean egindako genozidioa edo/eta gizateriaren aurkako delituak zirela-eta. Biktimen familiarrek eta Argentinako, Estatu Espainiarreko eta Euskal Herriko gizarte elkarte eta giza eskubideen elkarteek aurkeztu zuten kereila.

Beraz, frankismoaren eta oraindik bizirik dauden frankisten aurka juridikoki borrokatzeko benetako aukera dago, eta 4591/10 Kereilan gauzatu da. María Servini de Cubría epaileak, Argentinan Errepublikako Buenos Aires hiriko 1. epaitegiko titularrak, darama auzia.

Frankismoaren Aurkako Kereilaren Euskal Plataforman parte hartzen duten elkarteetako batzuek proposatu dute euskal erakundeek ere beren jarrera agertzea diktadura frankistak egindako krimenek gozatu duten zigorgabetasunaren aurrean, eta publikoki babes dezaten kereila hori.

Franco buru zuen altxamendu militarrek Errepublikako Gobernu legitimoa eta Gobernu autonomikoak eroarazi zituen eta erregimen totalitario bat ezarri zuen, pertsonak eta eskubideak jazartzean eta deuseztatzean oinarrituta. Pertsonen, herrien, ukatutako eskubide horiek, sozial eta politikoak, oraindik ez dira ikertu.

1977ko Amnistiaren Legeari esker, frankismoak errepresaliatutako pertsona asko askatuak izan ziren, baina lege horrek aukera eman zuen, baita ere, sistema frankistaren eta bere laguntzaileen zigorgabetasuna bermatzeko. Hala, oker deitutako *trantsizio politikoaren* prozesu osoak iraun zuen bitartean, botere politikoaren, judizialaren eta militarren egiturei eutsi zieten eta frankismoaren oinarritzko zutabeak bermatu zituzten: Estatuaren batasuna, Kapitalaren nagusitasuna eta Eliza Katolikoaren estatus pribilegiatua.

Diktadoreak bere sistema *lotua*, eta *ondo lotua* utzi zuela argi ageri da, oraindik, hainbeste urte iragan eta gero. Auzitegi Nazionala dugu horren adibide bat, auzitegi politiko gisa sortua; sistema monarkikoa, beste bat, oraindik bizirik Estatuan, eta Ibarretxeren kontra, alderdi sozialistako eta ezker abertzaleko kideekin batera, egindako

epaiketa politikoak, beste bat. Denak, oraindik, errealitatearen parte dira. Halaber, torturak, manifestarien kontrako errepresio basatiak, legez kanpo uzteak... horiek ere gure orainaren parte dira.

HORIEK HORRELA, Bildu taldeak, elkarte horien ekimena kontuan hartuta, honakoa proposatzen du:

1. Donostiako Udalak aditzera ematen du bere babesa eta atxikimendua ematen dizkiola 4591-10 Kereilari. Argentinan Errepublikako Buenos Aires hiriko 1. epaitegian, María Servini de Cubría magistratuak aurrera darama kereila hori, genozidioa edo/eta gizateriaren aurkako delituak direla-eta, frankismo garaian giza eskubideak urratu izanaren erantzukizuna dutenen kontra.
2. Donostiako Udalak salatu nahi du Francisco Franco Bahamonde jeneral espainiarrak 1936ko uztailean zuzendutako altxamendu militar-faxista, 1931n legez eraturako erregimen errepublikanoaren eta Espainiako, Euskadiko eta Kataluniako legez eraturako Gobernuen kontrakoa. Era berean, ondorengo erregimen diktatoriala ere salatzen dugu, berrogei urte iraun zuena.
3. Donostiako Udalak salatzen du 1977ko Amnistiaren Legeak, bidegabe, frankisten zigorgabetasuna eta beren botere egiturak ez depuratzea ezarri zituela, batez ere, Diktaduraren aparatuko juridiko eta hertsagarri zegozkienak
4. Donostiako Udalak salatzen du nekazaritza, industria eta finantza oligarkiek eta Eliza Katolikoaren hierarkiak jokaturako papera, hasieran kolpismoari lagundu baitzioten eta, gero, ezarritako erregimen totalitarioari.
5. Donostiako Udalak hitz ematen du, bere eskumenak baliatuta, beharrezko neurriak hartuko dituela eskubide hauek bermatzeko: egia ezagutzeko eskubidea; justizia eraginkorra izateko eskubidea, haren bidez gaur egungo zigorgabetasuna gainditu baitaiteke; ordain duin eta ez diskriminatzailea izateko eskubidea, eta, azkenik, gizarte osoari dagokion eskubide bat: aldaketa sozio-politiko, juridiko eta instituzionalak egiteko neurriak hartzea, gertatutakoa ez dela errepikatuko bermatzeko.
6. Donostiako Udalak herritarrak animatu nahi ditu Frankismoaren Krimenen Kontrako Kereilari sostengua erakusteko.

Sin.: Josu Ruiz Martín
BILDU Udal Taldearen bozeramailea